AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

19-27

19-27

ÇASGEM Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi

TEMEL İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

Emrah GÜRER

İSG Uzmanı

Çevre Mühendisi

PROGRAM

1. Bölüm : İş Sağlığı Ve Güvenliği Genel Prensipleri
2. Bölüm : Temel Kavramlar(iş sağlığı ve güvenliği, meslek hastalıkları, iş kazası tehlikelerden etkilenme)
3. Bölüm : İş güvenliği yönünden işyerlerinden yapılması gerekli kontroller, düzenlenecek belge, kayıt, form ve raporlar
4. Bölüm : Yasal haklar ve sorumluluklar (6331 Sayılı Kanunun ilgili maddeleri)
5. Bölüm : KKD seçimi ve önemi
6. Bölüm : Uyarı ve ikaz işaretleri
7. Bölüm : İşyerinin özelliklerine göre işyerindeki riskler ve alınacak önlemler (gürültü, toz, mekanik, ergonomik vb. tehlikeler)

1. ve 2. BÖLÜM

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Prensipleri Temel Kavramlar(iş sağlığı ve güvenliği, meslek hastalıkları, iş kazası tehlikelerden etkilenme)

EĞİTİMİN AMACI

Katılımcıların, iş sağlığı ve güvenliği konularına farklı bir pencereden bakmalarını sağlayarak;

istenmeyen iş kazalarının ve meslek hastalıklarının nedenlerine, boyutlarına ve sonuçlarına,

dikkat çekmektir.

ÇASGEM

İş Sağlığı ve Güvenliği Felsefe ve Gerekliliği

- Sağlığı Kaybetmenin Ödülü ve Bedeli Olamaz
- Hiçbir Ekonomik Zorunluluk İnsan Sağlığına Zarar Verecek Bir İşlemin Nedeni Olamaz
- Kişisel Koruyucu Malzemesini Kullanmayan, Kaza Bedelini Ailesi ile Birlikte Öder
- İşyerinde Kimse Kendisini Risk' e Atma Hakkına Sahip Değildir.
- Risk ve Tehlikelerin Önlenmesi Doğuracağı Sonuçlardan Çok Daha Ucuzdur.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN HEDEFİ;

ÇASGEM

MARUZ KALMA

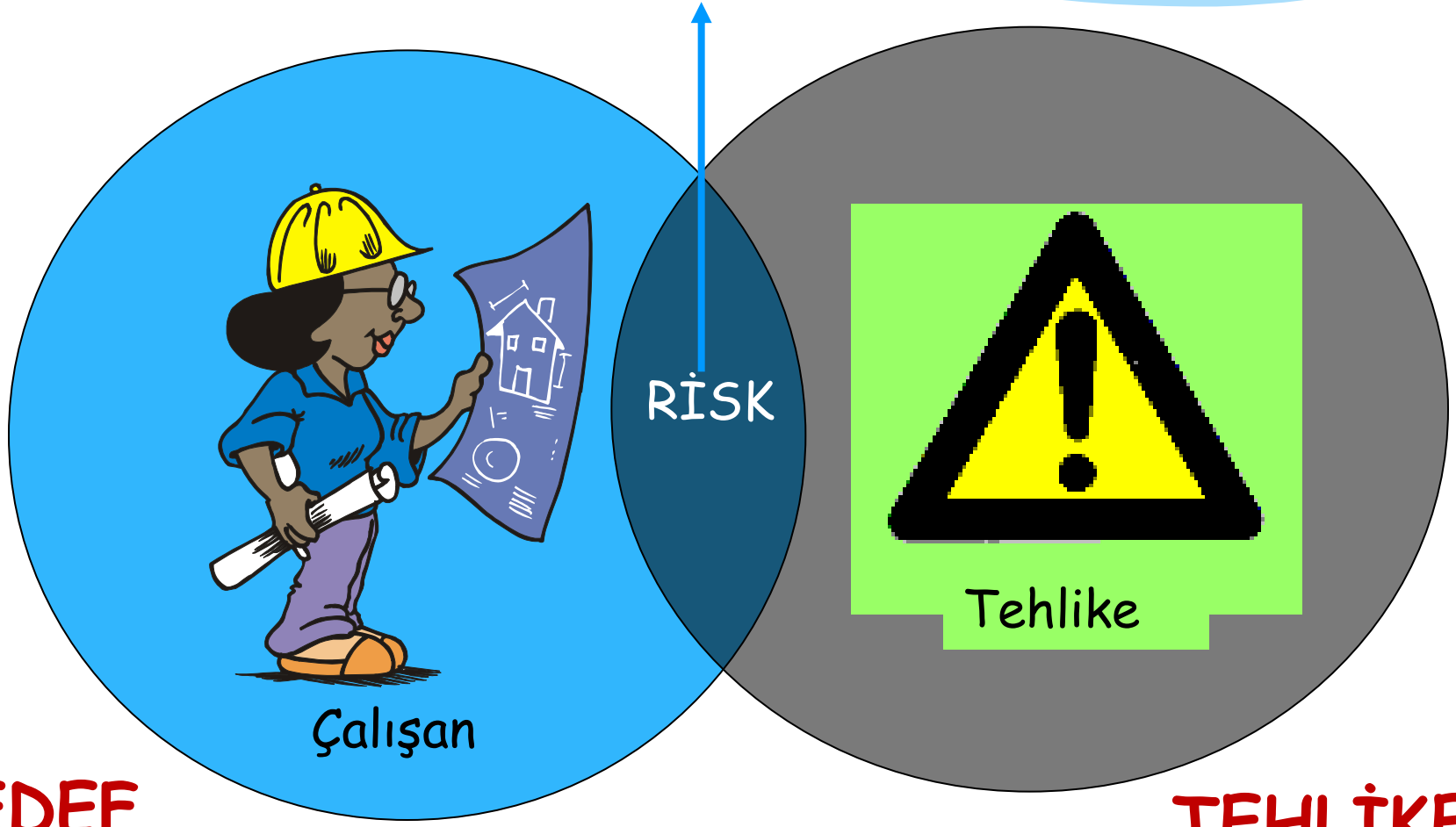

HEDEF

TEHLİKE

ÇASGEM

TÜRKİYE, iş kazaları açısından

Avrupa'da BİRİNCİ,

Dünyada ise ÜÇÜNCÜ sırada

Dünyada en fazla iş kazası; Güney Kore ve Brezilya'nın ardından Türkiye'de.

Brezilya : % 19.5

Güney Kore : % 19

Türkiye : %18.7

Meksika : % 9

Rusya : % 14.4

Kazakistan : % 9.7

Kırgızistan : % 9

Bulgaristan : % 8.3

Romanya : % 7

Polonya : % 4.5

İrlanda : % 4.2

İsrail : % 4.1

Macaristan : % 4

Danimarka : % 2

Japonya : % 0.1

Sabah saatlerinde ve maden, inşaat, tekstil ve kimya işkollarında daha sık kaza oluyor.

Türk Harb-İş Araştırması, 06.03.2004 Radikal Gazetesi

ÇASGEM

SSK raporlarından ;

Kazaların Yıllara Göre Dağılımı

YILLAR	İş Kazası	Ölüm	Sakatlık	Meslek Hastalığı
2001	72.367	1.008	2.183	883
2002	72.344	878	2.087	267
2003	76.668	811	1.596	440
2004	83.830	843	1.693	384
2005	73.923	1.096	1.639	519
2006	79.027	1.601		574
TOPLAM	538.159	7.400		3.493

ÇASGEM

RAKAMLARLA İş Sağlığı ve Güvenliği

SSK raporlarından ;

Ölümlerin Sebeplerine Göre Dağılımı

ÖLÜM SEBEBİ	2002	2003	2004	2005	2006
İŞ KAZASI	872	810	841	1072	1592
MESLEK HASTALIĞI	6	1	2	24	9
TOPLAM	878	811	843	1.096	1.601

HEPİMİZİN SORUMLULUKLARI VARDIR

İŞ KAZASI ?

Tanımlar ;

İLO (Uluslararası Çalışma Örgütü)

“Önceden Planlanmamış, Bilinmeyen ve Kontrol Altına Alınmamış olan, etrafa Zarar Verecek Niteliklerde Olaylar” olarak tanımlanır

WHO (Dünya Sağlık Örgütü)

“Önceden Planlanmamış, Çoğu Kişisel Yaralanmalara, Makinelerin, Araç Gereçlerin Zarara uğramasına, Üretimin Bir Süre Durmasına Yol Açan Olay” olarak tanımlanır

İŞ KAZASI ?

ÜLKEMİZDE İş Kazası ;

5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda,

- Sigortalının İşyerinde Bulunduğu Sırada,
- İşveren Tarafından Yürütülmekte Olan İş Dolayısı İle,
- Sigortalının İşveren Tarafından Görev İle Başka Bir Yere Gönderilmesi Yüzünden, Asıl İşini Yapmaksızın Geçen Zamanlarda,
- Emzikli Sigortalı Kadının Çocuğuna Süt Vermesi İçin Ayrılan Zamanlarda
- Sigortalının,işverence Sağlanan Bir Taşıt ile İşin Yapıldığı Yere Toplu Olarak Götürülüp Getirilmesi Sırasında

Kaza Nedenlerinin Analizi

1. Kaza Nedenlerinin Tanımı

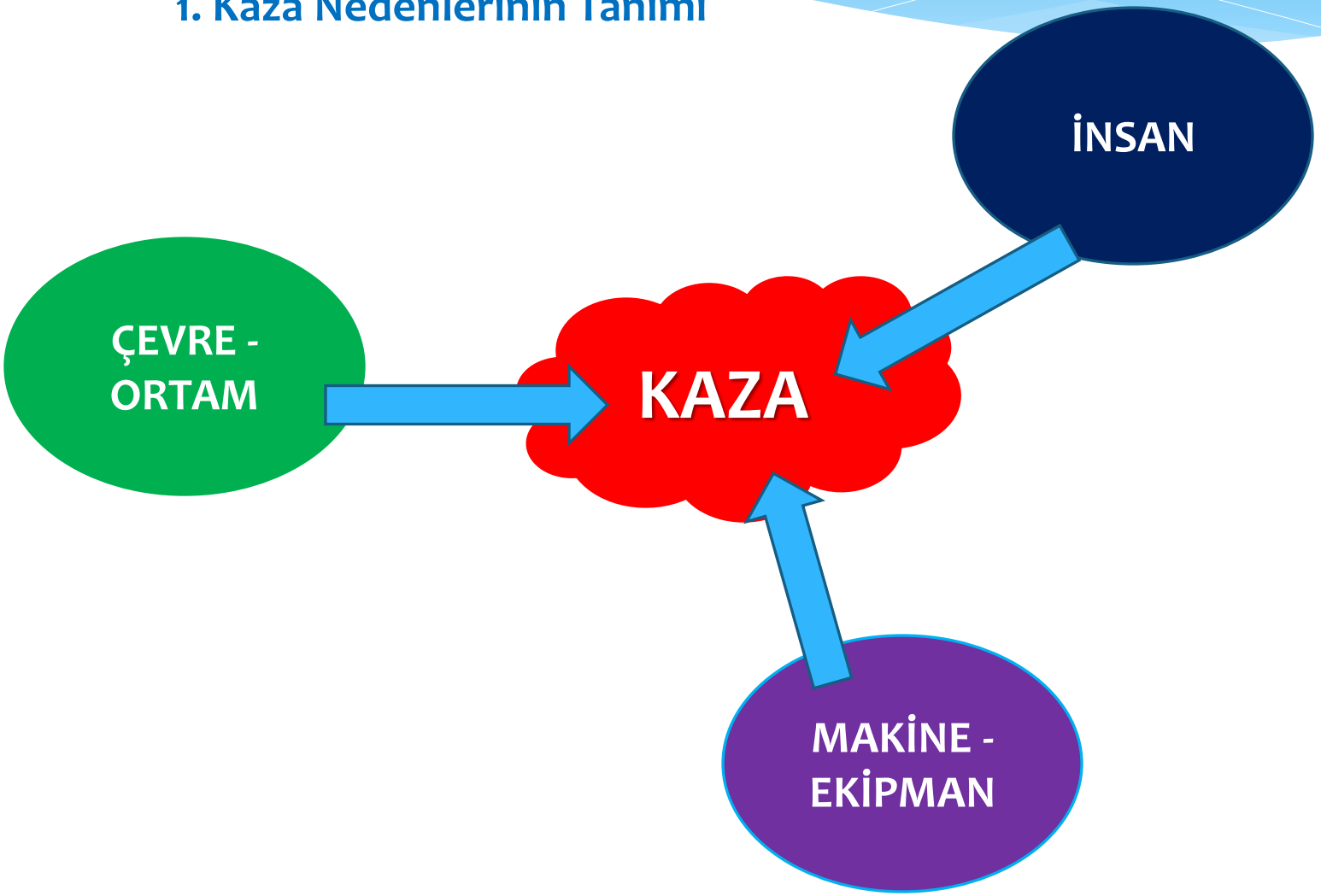

KAZASI VE MESLEK HASTALIĞININ NEDENLERİ

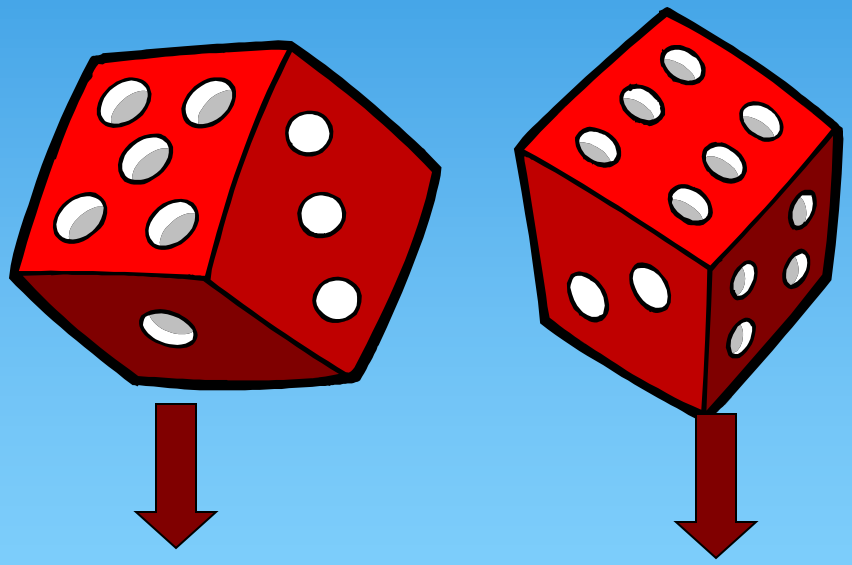

1-Güvensiz Ortam ve Koşullar

2-Güvensiz davranışlar ve Kişisel kusurlar

RİSK

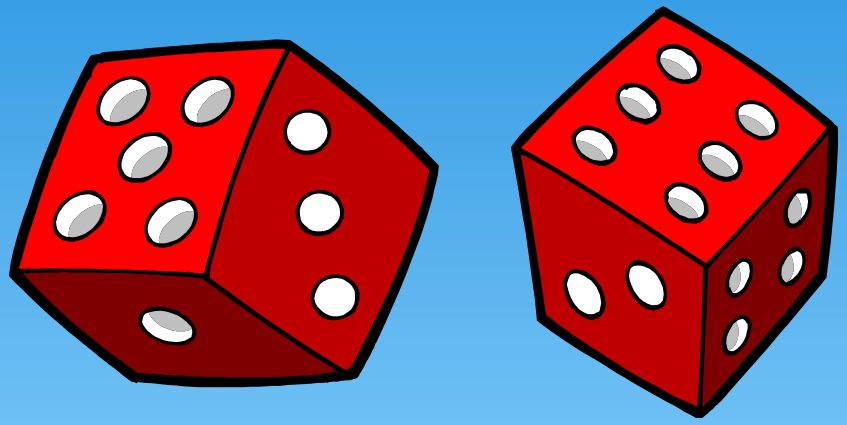

1	x	1	= 1
1	x	5	= 5
5	x	5	=25

Kaza Nedenlerinin Analizi

2. Kaza Nedenleri İle İlgili Yanlış Görüşler

1. **ŞANSIZLIK**
2. **KAÇINILMAZLIK**
3. **DİKKATSİZLİK**

Eğer Sadece Belirtiler Araştırılır, Fakat Bunların Altında Yatan Problemler Göz Ardı Edilirse, Kazalar İçin Kalıcı Çözümler Beklenemez

Kaza Nedenlerinin Analizi

3. Kazaların Temel Nedenleri (4M)

1. MAN (İnsan)
2. MACHİNE (Makine)
3. MEDİA (Ortam Çevre)
4. MANAGEMENT (Yönetim)

Kaza Nedenlerinin Analizi

1. MAN (İnsan)

1- Psikolojik Nedenler:

Unutkanlık, sıkıntı-üzüntü-keder, çevre etkileri, istem dışı davranış, ihmalci davranış, hatalı davranış vb.

2- Fiziksel Nedenler:

Yorgunluk, uykusuzluk,alkol, hastalık vb.

3- İşyeri Nedenleri:

İnsan ilişkileri, takım çalışması, iletişim vb.

Kaza Nedenlerinin Analizi

3. MEDİA (Ortam Çevre)

1- Yetersiz çalışma bilgisi,

2- Uygun olmayan çalışma metodu,

3- Uygun olmayan çalışma yeri ve ortamı vb.

Kaza Nedenlerinin Analizi

4. MANAGEMENT (Yönetim)

1- Yetersiz yönetim organizasyonu,

2- Tamamlanmamış kurallar ve talimatlar,

3- Yetersiz güvenlik yönetim planı,

4- Eğitim ve öğretim yetersizliği,

5- Uygun olmayan nezaret,yönetim ve rehberlik

6-Uygun olmayan personel istihdamı,

7- Yetersiz sağlık kontrolleri vb.

Kaza Araştırması

- Kronolojik olarak olay gelişim sırası,
- 4 M, (İnsan, makine-ekipman, çevre, çalışma metodu)
- Muhtemel neden (ler),
- Tavsiyeler, öneriler (Kim – Ne zaman – Ne)

  a) (Acil önlemler)

  b) (Uzun vadeli önlemler)

İş Sağlığı Ve Güvenliği Neden Yönetilmelidir?

4 temel neden ;

1. İnsani Sebepler,
2. Finansal Kayıpları Önlemek,
3. Yasalara Karşı Gelmemek,
4. Firma Prestijini Zedelememek.

İş Sağlığı ve Güvenliği Nedir?
Neden Yönetilmelidir?

SONUÇ

HEDEF

Kaza,

Yaralanma

ve

Mesleki Hastalıkların

Azaltılması

İnsani Faydalar

- Sağlıklı ortamın oluşması
- Çalışanın Sağlığının korunması
- Çalışanın İş başarısının artması
- Çalışanın Moralinin artması

Ekonomik Faydalar

- Üretkenlik, Kalite
- Organizasyonel verimlilik
- Positif imaj
- Rekabetçi yaklaşım
- Azaltılmış iş gücü kaybı

İSG' nin Kronolojik Gelişme Süreci

Hipokrat (MÖ 460-377)

Maden ve metal işçilerinde kurşun zehirlenmesi belirtilerini tanımlamıştır.

Pliny (23-70)

Asbest ve civanın zehirliliği

Ulrich Ellenborg (1473)

Metal dumanlarının tehlikeleri, belirtileri ve önleyici tedbirler

Paracelsus (1493-1541)

Meslek hastalıkları konusunda tez hazırlamıştır,

Toksikolojinin babası kabul edilir,

"Bütün maddeler zehirdir. Zehir olmayan hiçbir madde yoktur. Uygun doz, zehir ve ilaç arasındaki farkı yaratır."

Paracelsus

İSG Tarihinde Önemli Kişiler

Agricoloa (1494-1555)

"De Re Metallica": Ağıza Buruna Mendil "

Bernardino Ramazzini (1633-1714)

İş sağlığının kurucusu, "koruyucu meleği" kabul edilir.

"De Morbis Artificium Diatriba-Çalışanların Hastalıkları"

Kurşun ve cıva zehirlenmeleri ve diğer meslek hastalıklarındaki semptomları tanımlamıştır.

Silikoz'un tehlikelerinden kaçınma yollarını….

Hekimlere, hastalarına çalışma ortamı ve yaptıkları işin hikayesini sormalarını tavsiye etmiştir.

Bernardino Ramazzini

Dr. Alice Hamilton (20. yy)

"Exploring the Dangerous Trades"

Değirmen ve madenlerdeki deneyimlerini yazdığı kitabı

Türkiye' de İSG' nin Tarihsel Gelişimi

Tanzimat öncesi

- Lonca (Orta Sandığı – Teavün Sandığı)

Tanzimat ve Meşrutiyet dönemi

- 1865 Dilaver Paşa Nizamnamesi (Havza-i Fahmiye Teamülnamesi)
- 1871 Ameleperver Cemiyeti
- 1895 Osmanlı Amele Yardımlaşma cemiyeti

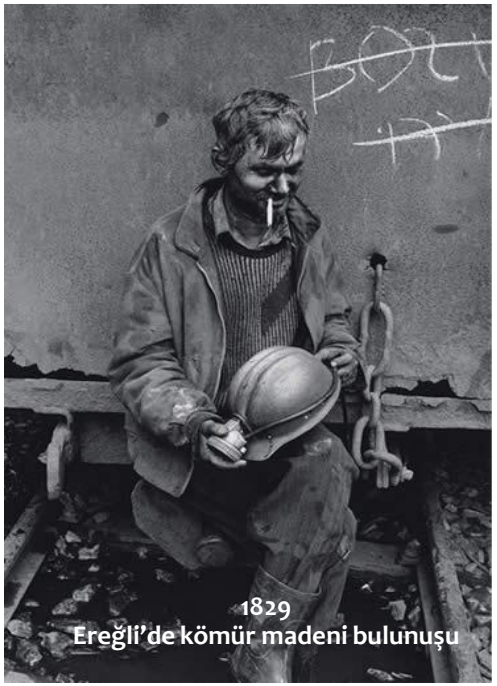

Cumhuriyet dönemi

- 1937 Ereğli Havza-ı Fanmiye Maden Amelesinin Hukuna Müteahhitlik Kanunu
- 1926 Borçlar Kanunu
- Umumi Hıfzısıhha Kanunu

Rakamlar ile İş Sağlığı ve Güvenliği

2004 yılı

SSK verilerine göre GÜNDE ;

230 iş kazası olmakta,

2 kişi meslek hastalığına yakalanmakta,

5 kişi sakat kalmakta,

3 kişi hayatını kaybetmekte…

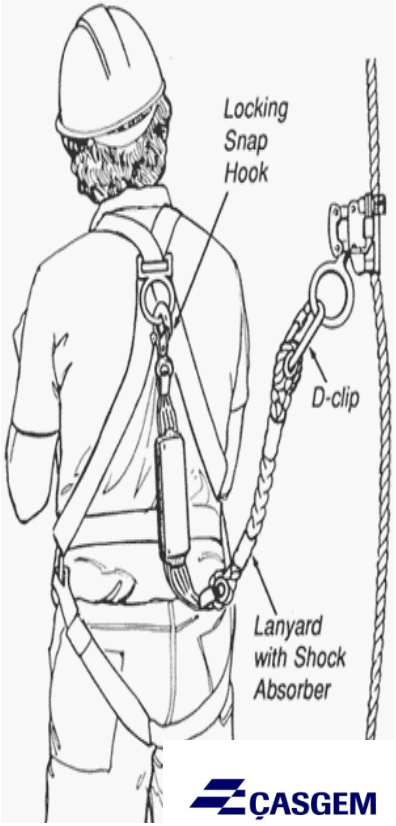

ÇASGEM

Rakamlar ile İş Sağlığı ve Güvenliği

Uluslar arası Çalışma Örgütü'nün (ILO) yaptığı araştırmaya göre;

- ✓ Dünyada her yıl 2.2 Milyon kişi iş kazası ve meslek hastalığı sonucu hayatını kaybetmekte,
- ✓ 270 Milyon kişi iş kazasına, 160 Milyon kişi meslek hastalığına maruz kalmakta…

Rakamlar ile İş Sağlığı ve Güvenliği

OSHA'nın yaptığı araştırmaya göre ;

Avrupa ülkelerinde her yıl iş kazası ve meslek hastalığı sonucu;

- ✓ 5500 kişi hayatını kaybetmekte,
- ✓ 75.000 kişi sürekli çalışamaz hale gelmekte,

149 Milyon iş günü kaybı

200 Milyon Euro Maddi Kayıp

- ✓ İş kazalarının % 82 'si ölümle sonuçlanıyor.
- ✓ İş kazalarının % 90'ı KOBİ'lerde oluyor.
- ✓ 50'den az çalışanı olan işyerlerinde ölümlü iş kazası büyük işletmelere göre 2 kat daha fazla…

İş Kazalarının Gerçek Maliyeti

Görünen Maliyet

- Tedavi harcamaları,
- İki günlük ücret,
- Kaza sonucu ödenen tazminatlar,
- Dava giderleri, mali mesuliyet sigorta
- Kazada hasar gören tesis onarımı

Gizli Maliyet

- Kaza araştırma maliyeti
- Yerine geçen işçinin öğrenme süresi,
- (Ekibin morali) Verim ve zaman kaybı,
- Fazla mesai,
- Yöneticilerin harcadıkları zaman,
- Ölüm varsa işe ara verme,
- Soruşturmada üst düzey zaman kaybı,
- İşletmenin prestij kaybı

!!!.....

Bu kadar önemli sonuçlara neden olan

İş Sağlığı ve Güvenliği

yönetilmeyi hak etmiyor mu ?

ÇASGEM

İş Sağlığı ve Güvenliği Nedir ?

İş yerlerinde işin yürütülmesi sırasında, çeşitli maddelerden kaynaklanan sağlığa zarar verebilecek koşullardan korunmak amacıyla yapılan **sistemli ve bilimsel** çalışmalardır.

Çalışanların, geçici işçilerin, müteahhit personelinin, ziyaretçilerin ve çalışma alanındaki diğer insanların refahını etkileyen faktörler ve şartlar (OHSAS 18001:1999)

İSG ‘de Geleneksel Yaklaşım

Kaza olana kadar her şeyin kontrol altında olduğu varsayılır…

Kazanın ardından, kazazedenin nasıl olup ta böyle bir kazaya neden olduğuna akıl sır erdirilemez.

Kazalara verilen reaksiyon kazanın şiddeti ile paraleldir, dolayısıyla kıl payı atlatılan olaylar görmezden gelinir…

Cana geleceğine mala gelsin, büyük geçmiş olsun…

Düzeltici faaliyet genellikle acil önlemlere-anlık çözümlere odaklanır, kök nedenlerin tanımlanması için çaba sarf edilmez…

Her şey olacağına varır, kaderde yazılmışsa önlenemez…

Tanımlar

Tehlike

İnsanların yaralanması, hastalanması, malın veya malzemenin hasar görmesi, işyeri ortamının zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesine sebep olabilecek kaynak veya durum.

OHSAS 18001

Zarar

Yaralanma, hastalanma, malın veya çalışılan yerin özelliklerini kaybetmesine neden olan durum veya kaynak

Tanımlar

Kaza

İnsanların yaralanması, hastalanması, malın, çalışılan yerin zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesi durumu

Olay

Kazaya sebep olan veya sebep olacak potansiyele sahip olan oluşum

Tanımlar

Kıl Payı Atlatılan Olay

(Ucuz atlatılan olay-ramak kala)

Kazanın oluşmadığı (ne çalışma ortamında, ne altyapıda ne de insanda hasar var) ancak oluşmasının tesadüfler ile kendiliğinden önlendiği olay

Tehlikeli Durum (Gözlem)

Kazanın oluşmasına neden olabilecek *tehlikeli davranış* ve/veya *tehlikeli ortamlardır*.

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sorunları

Konuya yasak savma gözü ile bakılıyor

Alınacak önlemlerde yeterince yetkisi olmayan bir kişi sorumlu tutuluyor

Mevzuatta, alınacak önlemler için etkin caydırıcılık yok

Kaza olduktan sonra cezalar çok ağır.

Ancak mahkemeler çok uzuyor, ceza kararları çok gecikiyor

Kaderci kişiliğimizden kaynaklanan riskleri görmeme veya hesaplamama alışkanlığımız var

Kaza maliyetlerini yeterince hesaplayamama

İş Kazaları Nasıl Oluşur / Önlenir ?

TEHLİKELİ DAVRANIŞ NEDENLERİ

Kişinin Eğitimi;

- İşi ciddiye almama,
- Gereksiz şakalaşma,
- Kişisel koruyucu kullanmama,
- İşe uygun koruyucu kullanmama,
- Tehlikeli alet kullanma,
- Topraklaması olmayan alet kullanma,
- Ergonomi kurallarına uymama
- …

İş Kazaları Nasıl Oluşur / Önlenir ?

BİR İŞ YERİNDE EĞER
İŞ GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİ ALINMAMIŞSA !!!

İş kazası

- HASAR YOK
- ÇEVREYE ZARAR
- ÇALIŞMA ORTAMINDA ZARAR
- İNSAN SAĞLIĞI AÇISINDAN
  - GEÇİCİ İŞ GÖREMEMEZLİK
  - SAKATLIK
  - ÖLÜM

ÇASGEM

Tehlike,Kaza ve Risk Etkileşimi

TEHLİKE:
Potansiyel kaynak veya durum

Tehlikeli ortam veya davranış

KAZA:
Kayıplara sebep olan olay

RİSK: Meydana gelebilecek zararlı bir olayın sonuçları ve oluşma olasılığının bileşkesi

Acaba burada Kaza olur mu? olursa ne boyutta ve ne zaman olur

RİSK DEĞERLENDİRMESİ:
Olabilecek bir kazanın sonucunda meydana gelecek hasarın büyüklüğünü ve olma olasılığını tahmin etmek,
yani kabul edilen parametrelerle riskin boyutunu hesaplamak

İnsani Açıdan İş Kazaları

İnsani Açıdan İş Kazaları

Kazalar mutlaka bir iz bırakır…

"fiziksel veya psikolojik"

öldürür veya **sakat bırakır.**

Evine sağlıklı ve eksiksiz

dönebilmek…

Her çalışanın

temel hakkıdır,

Kaza Üçgeni

Kazalarla İlgili istatistiksel çalışmaların sonuçları;

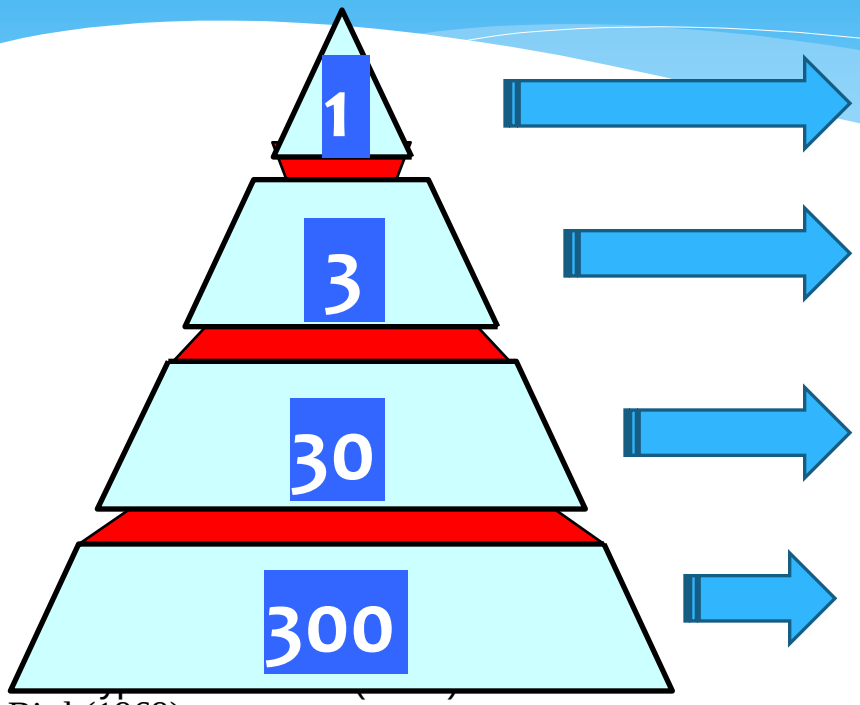

Bird (1969)

Ölüm veya Ciddi Yaralanma

İş Gücü Kayıplı Kaza

İlk Yardım

Maddi Hasar

Kılpayı Atlatılan Olay

Kaza Geliyorum Der…

Sen dilinden anlamaya bak

Domino Teorisi

BİR SİSTEMİN ANA ÖĞELERİ

1. İNSAN

(operatör, usta, teknisyen, uygulama yöneticisi)

2. DONANIM

(teknoloji, araç, gereç, kişisel koruyucular)

3. YÖNETİM

(hedef, misyon, stratejiler, taktik ve operasyon planları)

4. YÖNTEM

(politika, amaç, prosedür, talimat)

Domino Teorisi

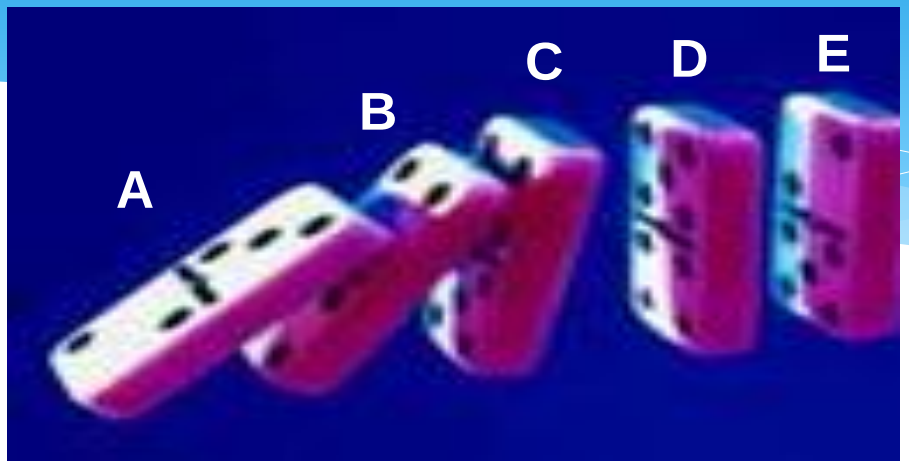

A : Yönetim Kontrolünün Eksikliği

B : Temel Nedenler (Eğitim, Bakım vb.)

C : Tehlikeli Ortam ve Davranışlar

D : Kaza

E : Yaralanma

Domino Teorisi

KAZA GELİYORUM DEMEZ

DİYE BİRŞEY YOKTUR

ONUN İÇİN DİKKATLİ OL !!!

- Kazalar birden bire meydana gelmez
- Her kazanın bir kuluçka dönemi vardır
- Önemli olan tehlikeleri önceden tespit edip
- Risklerini değerlendirmek ve en önemlisi …

!!!!

ÖNLEMLERİNİN ZAMANINDA ALINMASIDIR…

ÇASGEM

İSG Uygulamalarının Başarılı Olması İçin …

YÖNETEN – UYGULATAN - UYGULAYANLARIN

İş Sağlığı ve Güvenliğinin nasıl yapılacağı üzerinde,

- Başarılı şekilde uygulanmasını sağlayacak şartlarda,
- Yapılan işlerin, prosedürlere uygunluğunu ölçecek kriterde,
- Çalışmaları doğru veri ve kurallarla değerlendirmede,
- Karşılaşılan aksaklıklar incelenip sebepleri bulmada,
- Kazaların tekrarını önleyecek önlemleri almada,
- Deneyimlerden edinilen bilgilerle yeni talimat yapımında,

TAM MUTABAKATI OLMALI

Özetle…

En Büyük Yanlış aynı şeyi yapıp,

farklı sonuç beklemektir

Eğitim İnsanlara

yeni yollar deneme fırsatı verir…

3. BÖLÜM

İş güvenliği yönünden işyerlerinden yapılması gerekli kontroller, düzenlenecek belge, kayıt, form ve raporlar

ÇASGEM

İş Sağlığı ve İş Güvenliği önlemlerinin:

* Yeterlilik ve Güvenirlilik ölçümü,
* Aksaklıkları saptama,
* Verimli ve Kesintisiz çalışma,
* Ülke bazında işyeri sorunlarını değerlendirme.

	KONTROL	BELGE
PERİYODİK	ÖLÇÜM	KAYIT
	BAKIM	RAPOR

I-Mevzuatla belirlenmiş örneği olanlar.

A-Çalışanlara

B-İşyerlerine

C-Müfettişler ve İş Teftiş Kurulunca Düzenlenenler

II-Mevzuatta belirlenmiş örneği olmayanlar.

A-Çalışanlara

B-Makine, araç, tesisat, vs.

C-İşyerinde yapılacak Sağlık ve Güvenlik çalışmaları

III-Mevzuatta belge düzenleme gereği açıkça belirtilmeyenler

A-Çalışanlara

B-Makine, alet, tesisat, vs.

C-Sağlık ve Güvenlik ölçümleri ve çalışmaları

IV-Diğer etiket, levha, başvuru konuları vs.

A-Etiketler ve Levhalar.

B-İşverenlerin Bildirimleri ve İzin Talepleri.

I-MEVZUATLA BELİRLENMİŞ ÖRNEĞİ OLANLAR.

A-Çalışanlara Yönelik olanlar:

1-Sağlık Raporları

2-İşçi Çizelgeleri

3-İşçi Kimlikleri

a)İşçi Çalışma ve Kimlik Belgesi

b)Kadın İşçilerin Kimlikleri

c)Ağır ve Tehlikeli İşlerede Çalışanların Kimlikleri

4-Çocuklar için Emzirme Odaları-Yurtlarda

Tutulan Kayıtlar:

-Kabul Defteri(Noter Tasdikli defter)

-Gözlem Kağıdı

-Sağlık Muayenesi Kağıdı

5-Sağlık Dosyası

-Sağlık raporu

-Meslek Hastalığı verileri

-İş Kazası Fişleri

6-Operatör Belgesi

B-İŞYERLERİNE YÖNELİK OLANLAR:

1-İş Kazası ve Meslek Hastalığı İstatistik Fişi

2-İşyeri Sağlık Birimi Yıllık Çalışma Cetveli

3-Yapı İş Defteri

C-MÜFETTİŞLER VE TEFTİŞ KURULUNCA DÜZENLENENLER

II- MEVZUATLA BELİRLENMİŞ ÖRNEĞİ OLMAYANLAR.

A-Çalışanlara Yönelik Olanlar:

1-İşe Giriş Raporları

2-Meslek Hastalıkları

3-Mesleğe Bağlı Hastalıklar

4-Hasta Bakımı

5-Gebe ve Emzikli Kadın İşçilerin Muayeneleri

6-Gece Postalarında Çalışan Kadın İşçilerin sağlık Kontrolü

7-Çocuk İşçilerin Sağlık Kontrolü

8-Çalışma Belgesi

9-Eğitim Belgesi

B-MAKİNA, ARAÇ, TESİSAT vs. YÖNELİK OLANLAR:

1- Asansörler

2- Motopompların Kontrolü

3- Kazanların Kontrolü

a) İmalatçı firmanın teknik karakteristiği ve deney belgesi

b) İlk kullanımda ve periyodik muayeneler

4- Basınçlı Kapların Kontrol ve Deneyleri

5- 6- Basınçlı Su ve Hava Tanklarının Kontrol ve Deneyleri

7- Kompresörlerin Kontrol ve Deneyleri

8-Basınçlı Gaz Tüpleri

a) İmalatçı firmanın kontrol ve garanti belgesi

b) Dolum yapan firmanın kontrol belgesi

9-Asetilen Tüpleri

a) Asetilen Tüplerinin periyodik kontrol ve deney belgesi

b) Dolum yapan firmanın kontrol belgesi

10- Kaldırma Araçları

11- Alev Geçirmez Cihazlar

12- Seyyar Yangın Söndürme Cihazları

13- Asma İskeleler

a) Çalışmaya başlamadan önce kontrolü ve uygunluğu

b) Taşıyacağı yüklerin raporla belirlenmesi

C-SAĞLIK ve GÜVENLİK ÇALIŞMALARINA YÖNELİK OLAN

1-İçme Suyu analizleri

2-İşyeri Hekim Sözleşmesi

3-Sorumlu Müdür Bulundurulması

4-Teftiş Defteri

5-Kişisel İlk Yardım Paketi Yönergesi

6-İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulları

a) İşyeri İç Yönetmeliği

b) İş Kazası ve Meslek Hastalığı Raporu

c) Eğitim ve Öğretim Programı

d) Bakım ve Onarımların Planlanması

e) Yangınla İlgili Kontroller

f) İş Sağlığı ve Güvenliği Düzeni

g) Yıllık Rapor

h) İSG Kurul Toplantı Tutanağı

III-MEVZUATTA BELGE DÜZENLEME GEREĞİ AÇIKCA BELİRTİLMEYENLER:

A-ÇALIŞANLARA YÖNELİK OLANLAR:

1- Kazancı Ehliyeti
2- Ehliyetli Kaynakçı
3- Kaldırma araçları ve Vinç kullananların Operatör Belgesi

B-MAKİNA, ARAÇ, TESİSAT vs. YÖNELİK OLANLAR:

1- Motopomplar
2- Yangın Hortumları
3- Aspirasyon Tesisatı
4- Marangoz Makinaları
5- Emniyet Subapları
6- Basınçlı Asit Kapları
7- Fırın ve Ocaklar

8- Elektrikli El Aletleri
9- Elektrik Kaynak Makinaları
10-Tam Yalıtılmış Elektrik Cihazları
11- Aydınlatma ve Elektrik Devresi
12- Yıldırımlık Tesisatı
13- Topraklama Tesisatı
14- Boru Tesisatı
15- Sıvı Tank ve Depoları
16- Taban ve Asma Katlar
17- Kişisel Koruyucular

C-SAĞLIK ve GÜVENLİK ÖLÇÜMLERİ ve ÇALIŞMALARI:

1- Yangın
2- Kaynakla Onarım
3- İşyerinde Yapılacak Ölçümler
4- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulları
5- Emzirme Odaları ve Yurtlar
6- İş Kazaları Bilgi Formları

IV-DİĞER KAYIT, BELGE, BAŞVURU, vs. :

A-ETİKETLER VE LEVHALAR:

İSİGT 1- Ecza Dolabı
2- Asansör Kabinleri
3- Motopompların Kontrol Tarihleri
4- Seyyar Yangın Söndürme Cihazları
5- Zımpara Taşı Etiketi
6- Kazan Üzerindeki Levha
7- Basınçlı Kapların Etiketi
8- Kompresörlerin Etiketi
9- Oklu Vinçlerin Taşıyacağı Yük Etiketi
10- Motorlu Araçlar ve Romörkların Taşıyacağı Yük Etiketi

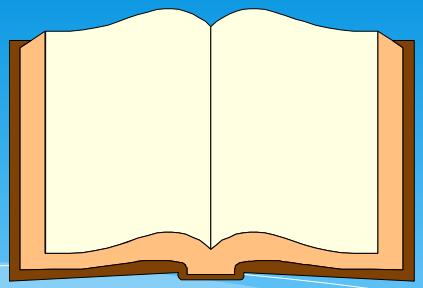

4. BÖLÜM

Yasal haklar ve sorumluluklar
(6331 Sayılı Kanunun ilgili maddeleri)

6331 Sayılı
Yeni İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

ÇASGEM

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam ve Tanımlar

ÇASGEM

MADDE 1 –

(1) Bu Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

ÇASGEM

MADDE 2 –

(1) Bu Kanun;

kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine,

bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine,

çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına

faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

MADDE 2 –

(2) Ancak aşağıda belirtilen faaliyetler ve kişiler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz:

a) Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindekiler hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri.

b) Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri.

c) Ev hizmetleri.

ç) Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar.

d) Hükümlü ve tutuklulara yönelik infaz hizmetleri sırasında, iyileştirme kapsamında yapılan işyurdu, eğitim, güvenlik ve meslek edindirme faaliyetleri.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bakanlık:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

b) Çalışan:

Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,

c) Çalışan temsilcisi:

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmaları izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,

Tanımlar

ç) Destek elemanı:

Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,

- GÖREVLENDİRME YAZISI,
- KURULA KATILIM.
- EĞİTİM.(UZM,İŞYERİ HEKİMİ)

Tanımlar

d) Eğitim kurumu:

İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitimlerini vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarını, üniversiteleri ve Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan müesseseleri,

e) Genç çalışan:

Onbeş yaşını bitirmiş ancak onsekiz yaşını doldurmamış çalışanı

f) İş güvenliği uzmanı:

İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik elemanı,

Tanımlar

g) İş kazası:

İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olayı,

ğ) İşveren:

Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

Tanımlar

h) İşyeri:

Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyonu,

Tanımlar

ı) İşyeri hekimi:

İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,

i) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi:

İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,

j) Konsey:

Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyini

k) Kurul:

İş sağlığı ve güvenliği kurulunu

Tanımlar

n) Önleme:

İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümünü,

o) Risk:

Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

Tanımlar

ö) Risk değerlendirmesi:

İşyerinde var olan **ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin** belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

Tanımlar

p) Tehlike:

İşyerinde var olan **ya da dışarıdan gelebilecek**, **çalışanı veya işyerini** etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

r) Tehlike sınıfı:

İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu,

Tanımlar

s) Teknik eleman:

Teknik öğretmen, fizikçi ve kimyager unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği programı mezunlarını,

ş) İşyeri hemşiresi:

25/2/1954 tarihli ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanununa göre hemşirelik mesleğini icra etmeye yetkili, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş işyeri hemşireliği belgesine sahip hemşire/sağlık memurunu,

ifade eder.

Tanımlar

(2) İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan **<u>işveren vekilleri</u>**, bu Kanunun uygulanması bakımından **işveren** sayılır.

6331 SAYILI KANUN

işveren vekilleri → **işveren**

İKİNCİ BÖLÜM

İşveren ile Çalışanların Görev, Yetki ve Yükümlülükleri

İşverenin Genel Yükümlülüğü

MADDE 4 –

(1) İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.

b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

c) Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır.

d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

İşverenin Genel Yükümlülüğü

MADDE 4 –

(2) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini çalışanlara yansıtamaz.

Risklerden korunma ilkeleri

MADDE 5 –

(1) İşverenin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulur:

a) Risklerden kaçınmak.

b) Kaçınılması mümkün olmayan riskleri analiz etmek.

c) Risklerle kaynağında mücadele etmek.

ç) İşin kişilere uygun hale getirilmesi için işyerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen göstermek, özellikle tekdüze çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerini önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek.

.

Risklerden korunma ilkeleri

MADDE 5 –

(1) İşverenin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulur:

d) Teknik gelişmelere uyum sağlamak.

e) Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek.

f) Teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmek.

g) Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek.

h) Çalışanlara uygun talimatlar vermek.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6 –

(1) Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren;

a) Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6 –

(1) Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için **işveren;**

b) Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar.

c) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütenler arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlar.

ç) Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirir.

d) Çalışanların sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında; görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşları, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanları ve bunların işverenlerini bilgilendirir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6 –

(3) Tam süreli işyeri hekimi görevlendirilen işyerlerinde, diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi

MADDE 7 –

(1) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için, Bakanlıkça aşağıdaki şartlarla destek sağlanabilir:

a) Kamu kurum ve kuruluşları hariç **ondan az çalışanı bulunanlardan**, çok tehlikeli ve tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri faydalanabilir. Ancak, Bakanlar Kurulu, ondan az çalışanı bulunanlardan az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin de faydalanmasına karar verebilir.

b) Giderler, iş kazası ve meslek hastalığı bakımından kısa vadeli sigorta kolları için toplanan primlerden kaynak aktarılmak suretiyle, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finanse edilir.

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları

MADDE 8 –

(1) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür.

(2) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları; görevlendirildikleri işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili alınması gereken tedbirleri işverene ***yazılı olarak bildirir***; bildirilen hususlardan hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi hâlinde, bu hususu Bakanlığın yetkili birimine bildirir.

(3) Hizmet sunan kuruluşlar ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları, **iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı, hizmet sundukları işverene karşı sorumludur.**

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları

MADDE 8 –.

(4) Çalışanın ölümü veya maluliyetiyle sonuçlanacak şekilde vücut bütünlüğünün bozulmasına neden olan iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde ihmali tespit edilen işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının yetki belgesi askıya alınır.

(5) İş güvenliği uzmanlarının görev alabilmeleri için; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartı aranır. Bakanlık, iş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin görevlendirilmesi konusunda sektörel alanda özel düzenleme yapabilir.

(6) Belirlenen çalışma süresi nedeniyle işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tam süreli görevlendirilmesi gereken durumlarda; **işveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurar.** Bu durumda, çalışanların tabi olduğu kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresi dikkate alınır.

Tehlike sınıfının belirlenmesi

MADDE 9–

(2) İşyeri tehlike sınıflarının tespitinde, o işyerinde yapılan asıl iş dikkate alınır.

Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

MADDE 10 –

(1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu.(Astım,engelli v.b)

b) Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi.

c) İşyerinin tertip ve düzeni.

ç) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

MADDE 10 –

(2) İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken koruyucu donanım veya ekipmanı belirler.

(3) İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri; çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir nitelikte olmalıdır.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım

MADDE 11 –

(1) İşveren;

a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek acil durumları önceden değerlendirerek, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirler ve bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

b) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, acil durum planlarını hazırlar.

c) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitimli yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

ç) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.

Tahliye

MADDE 12 –

(1) Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda işveren;

a) Çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için, önceden gerekli düzenlemeleri yapar ve çalışanlara gerekli talimatları verir.

b) Durumun devam etmesi hâlinde, zorunluluk olmadıkça, gerekli donanıma sahip ve özel olarak görevlendirilenler dışındaki çalışanlardan işlerine devam etmelerini isteyemez.

(2) İşveren, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıkları ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda; istenmeyen sonuçların önlenmesi için, bilgileri ve mevcut teknik donanımları çerçevesinde müdahale edebilmelerine imkân sağlar. Böyle bir durumda çalışanlar, ihmal veya dikkatsiz davranışları olmadıkça yaptıkları müdahaleden dolayı sorumlu tutulamaz.

Çalışmaktan kaçınma hakkı

MADDE 13 –

(1) Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar kurula, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir. Kurul acilen toplanarak, işveren ise derhâl kararını verir ve durumu tutanakla tespit eder. Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir.

(2) Kurul veya işverenin çalışanın talebi yönünde karar vermesi hâlinde çalışan, gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. Çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve iş sözleşmesinden doğan diğer hakları saklıdır.

(3) Çalışanlar ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda birinci fıkradaki usule uymak zorunda olmaksızın işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk ederek belirlenen güvenli yere gider. Çalışanların bu hareketlerinden dolayı hakları kısıtlanamaz.

(4) İş sözleşmesiyle çalışanlar, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, tabi oldukları kanun hükümlerine göre iş sözleşmelerini feshedebilir. Toplu sözleşme veya toplu iş sözleşmesi ile çalışan kamu personeli, bu maddeye göre çalışmadığı dönemde fiilen çalışmış sayılır.

(5) Bu Kanunun 25 inci maddesine göre işyerinde işin durdurulması hâlinde, bu madde hükümleri uygulanmaz.

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi

MADDE 14 –

(1) İşveren;

a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.

b) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler.

(2) İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

a) İş kazalarını kazadan sonraki **üç iş günü** içinde.

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen **meslek hastalıklarını**, **öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü** içinde.

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi

MADDE 14 –

(3) İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

(4) Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise **meslek hastalığı tanısı koydukları** vakaları **en geç on gün** içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

Sağlık gözetimi

MADDE 15 –

(1) İşveren;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

b) Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:

1) İşe girişlerinde.

2) İş değişikliğinde.

3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.

Sağlık gözetimi

MADDE 15 –

(2) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

(3) Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları, işyeri sağlık ve güvenlik biriminde veya hizmet alınan ortak sağlık ve güvenlik biriminde görevli olan işyeri hekiminden alınır. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.

(4) Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz.

(5) Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.

Çalışanların bilgilendirilmesi

MADDE 16 –

(1) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi amacıyla işveren, çalışanları ve çalışan temsilcilerini işyerinin özelliklerini de dikkate alarak aşağıdaki konularda bilgilendirir:

a) İşyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler.

b) Kendileri ile ilgili yasal hak ve sorumluluklar.

c) İlk yardım, olağan dışı durumlar, afetler ve yangınla mücadele ve tahliye işleri konusunda görevlendirilen kişiler.

Çalışanların bilgilendirilmesi

MADDE 16 –

(2) İşveren;

a) 12 nci maddede belirtilen ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan bütün çalışanları, tehlikeler ile bunlardan doğan risklere karşı alınmış ve alınacak tedbirler hakkında derhal bilgilendirir.

c) Risk değerlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili koruyucu ve önleyici tedbirler, ölçüm, analiz, teknik kontrol, kayıtlar, raporlar ve teftişten elde edilen bilgilere, destek elemanları ile çalışan temsilcilerinin ulaşmasını sağlar.

Çalışanların eğitimi

MADDE 17 –

(1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

(2) Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

(3) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılamaz.

Çalışanların eğitimi

MADDE 17 –

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(5) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılacak sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.

Çalışanların eğitimi

MADDE 17 –

(6) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışana gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(7) Bu madde kapsamında verilecek eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır. Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde, bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilir.

Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması

MADDE 18 –

(1) İşveren, görüş alma ve katılımın sağlanması konusunda, çalışanlara veya iki ve daha fazla çalışan temsilcisinin bulunduğu işyerlerinde varsa işyeri yetkili sendika temsilcilerine yoksa çalışan temsilcilerine aşağıdaki imkânları sağlar:

a) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda görüşlerinin alınması, teklif getirme hakkının tanınması ve bu konulardaki görüşmelerde yer alma ve katılımlarının sağlanması.

b) Yeni teknolojilerin uygulanması, seçilecek iş ekipmanı, çalışma ortamı ve şartlarının çalışanların sağlık ve güvenliğine etkisi konularında görüşlerinin alınması.

Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması

MADDE 18 –

(2) İşveren, destek elemanları ile çalışan temsilcilerinin aşağıdaki konularda öncede görüşlerinin alınmasını sağlar:

a) İşyerinden görevlendirilecek veya işyeri dışından hizmet alınacak işyeri hekimi iş güvenliği uzmanı ve diğer personel ile ilk yardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri için kişilerin görevlendirilmesi.

b) Risk değerlendirmesi yapılarak, alınması gereken koruyucu ve önleyici tedbirlerin ve kullanılması gereken koruyucu donanım ve ekipmanın belirlenmesi.

c) Sağlık ve güvenlik risklerinin önlenmesi ve koruyucu hizmetlerin yürütülmesi.

ç) Çalışanların bilgilendirilmesi.

d) Çalışanlara verilecek eğitimin planlanması.

Çalışanların yükümlülükleri

MADDE 19 –

(1) Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür.

(2) Çalışanların, işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yükümlülükleri şunlardır:

a) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek.

Çalışanların yükümlülükleri

MADDE 19 –

b) Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak.

c) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek.

ç) Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.

d) Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak

Çalışan temsilcisi

MADDE 20 –

(1) İşveren; işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla, aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcisini görevlendirir:

a) İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde bir.

b) Ellibir ile yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde iki.

c) Yüzbir ile beşyüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde üç.

ç) Beşyüzbir ile bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde dört.

d) Binbir ile ikibin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde beş.

e) İkibinbir ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde altı.

Çalışan temsilcisi

MADDE 20 –

(2) Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması durumunda baş temsilci, çalışan temsilcileri arasında yapılacak seçimle belirlenir.

(3) Çalışan temsilcileri, tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için, işverene öneride bulunma ve işverenden gerekli tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahiptir.

(4) Görevlerini yürütmeleri nedeniyle, çalışan temsilcileri ve destek elemanlarının hakları kısıtlanamaz ve görevlerini yerine getirebilmeleri için işveren tarafından gerekli imkânlar sağlanır.

(5) İşyerinde yetkili sendika bulunması hâlinde, işyeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapar.

İş sağlığı ve güvenliği kurulu

MADDE 22 –

(1) Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur. İşveren, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun kurul kararlarını uygular.

(2) Altı aydan fazla süren asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hallerde;

a) Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise, faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.

b) Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise, kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

c) İşyerinde kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

ç) Kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren ve alt işverenin toplam çalışan sayısı elliden fazla ise, koordinasyonu asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur.

(3) Aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu işverenlerce birden fazla kurulun oluşturulması hâlinde işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirir.

İş sağlığı ve güvenliğinin koordinasyonu

MADDE 23 –

(1) Aynı çalışma alanını birden fazla işverenin paylaşması durumunda işverenler; iş hijyeni ile iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasında iş birliği yapar, yapılan işin yapısı göz önüne alınarak mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulması çalışmalarını koordinasyon içinde yapar, birbirlerini ve çalışan temsilcilerini bu riskler konusunda bilgilendirir.

(2) Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanları, sanayi bölgeleri veya siteleri gibi yerlerde, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki koordinasyon yönetim tarafından sağlanır. Yönetim, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden diğer işyerlerini etkileyecek tehlikeler hususunda gerekli tedbirleri almaları için işverenleri uyarır. Bu uyarılara uymayan işverenleri Bakanlığa bildirir.

Bağımlılık yapan maddeleri kullanma yasağı

MADDE 28 –

(1) İşyerine, sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelmek ve işyerinde alkollü içki veya uyuşturucu madde kullanmak yasaktır.

(2) İşveren; işyeri eklentilerinden sayılan kısımlarda, ne gibi hallerde, hangi zamanda ve hangi şartlarla alkollü içki içilebileceğini belirleme yetkisine sahiptir.

(3) Aşağıdaki çalışanlar için alkollü içki kullanma yasağı uygulanmaz:

a) Alkollü içki yapılan işyerlerinde çalışan ve işin gereği olarak üretileni denetlemekle görevlendirilenler.

b) Kapalı kaplarda veya açık olarak alkollü içki satılan veya içilen işyerlerinde işin gereği alkollü içki içmek zorunda olanlar.

c) İşinin niteliği gereği müşterilerle birlikte alkollü içki içmek zorunda olanlar.

5. BÖLÜM

Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) Seçimi ve Önemi

Koruyucu Ekipman Kullanımı

Kişisel Koruyucu Donanım

KKD Nedir?

Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı **koruyan**, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan tüm alet, araç, gereç ve cihazları ifade eder.

* Ne zaman, ne tür Kişisel Koruyucu Donanım (KKD)kullanılmalı,
* Ne tür KKD'nin gerekli,
* KKD' lerin nasıl kullanılacağı

Tehlikelerin Önlenmesi

* İşverenler çalışanlarını makinelerden, zararlı materyallerden ve tehlikeli iş prosedürlerden dolayı oluşabilecek yaralanmalardan korumalıdırlar.
* İşverenler
  * Her türlü mümkün mühendislik ve iş yöntemleri ile tehlikeleri azaltmalı
  * Eğer bu şekilde tehlikeler yok edilemiyorsa uygun Kişisel Koruyucu Donanımlar kullanılmalıdır.

Unutmayın !!!

KKD kullanılması gereken en son seviye tehlike azaltma yöntemidir.

KKD Kullanımı

* Eğer yapılan Risk Analizinde bulunan tehlikeler kaynağında yok **edilemiyorsa** tehlikenin şiddetinin azaltmak için:

Uygun KKD Kullanımı gereklidir.

- **Yüz ve Göz Koruma**
- **Baş Koruma**
- **Solunum Koruma**
- **İşitme Koruma**
- **El Koruma**
- **Ayak Koruma**

Yüz ve Göz

Yaralanma Nedenleri:

- Toz ve diğer metal talaşı gibi uçan parçacıklar
- Sıçrayabilecek sıvı metal
- Asitler veya diğer yakıcı sıçrayabilecek sıvılar, bu sıvıların buharları
- Sıçrayabilecek veya püskürebilecek kan veya diğer potansiyel enfekte vücut sıvıları
- Kaynaktan veya lazerden oluşan yoğun ışık

Yüz ve Göz KKD

Güvelik gözlüğü

* Metal / plastik güvenlik çerçevesi ile yapılmıştır.
* Birçok operasyonda yan korumalar gerekmektedir.
* Marangozluk, taşlama ve ölçeklendirme işlerinde ortaya çıkan orta şiddetteki etkiler için kullanılır.
* Yan korumalar uçan parçacıklar için gerekmektedir.
* Güvenlik gözlüğü normalde kullanılan numaralı gözlük veya lens ile kullanılmalıdır.
* Koruyucu gözlükler.
* Gözleri, göz yuvalarını ve gözleri çevreleyen alanı darbelerden, tozlardan ve sıçramalardan korur.
* Bazıları numaralı gözlüğün üzerine takılabilir.

Yüz ve Göz Koruma

Kaynak Maskesi

* Gözü yüksek yoğunluk ışıklardan ve radyasyondan korur. Ayrıca çalışanın yüz bölgesini kesme, kaynak, torna vb işlemler sırasında küçük, yakıcı ve kesici metal parçalarının sıçramalarını karşı korur.

Yüz ve Göz Koruma

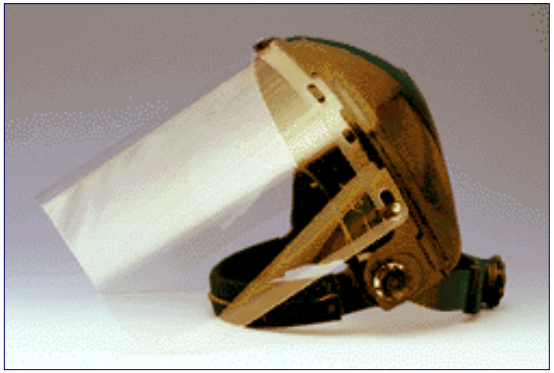

Yüz ve Göz Koruma

Yüz Maskeleri

* Yüzü zararlı toz, yakıcı sprey ve bazı zararlı akışkanlardan korumaya yarar.
* Ancak yüze gelebilecek darbelere karşı koruyucu görev yapamaz.

Baş Koruma

Yaralanma Nedenleri

- Düşen cisimler
- Bir cismin kopması veya patlaması ile meydana gelen düşüşler
- Elektriksel kaçak ve bunlara yakalanma olayları

Baret Tipleri

A Sınıf Baretler

* Genel kullanım amaçlı (madencilik, inşaat ve yapı, tersane işleri, kerestecilik, ağır sanayi ve imalat sektörü)

B Sınıf Baretler

* Elektrik ve tesisat işleri
* Düşen cisimler, yüksek voltaj ve ateş

C Sınıf Baretler

* Rahatlık amaçlı tasarlanmış, sınırlı derecede güven sağlar.
* Patlamalara karşı tedbir amaçlıdır, düşmelere ve yüksek gerilimli elektrik kazalarında güvenli değildir.

Solunum Koruma

Solunum Sistemini Koruyucu Ekipmanlar

Solunum yollarına zarar verecek tüm gazlardan korunmak amacıyla tasarlanmıştır. Kişiye tüp ile oksijen desteği sağlar.

Basit kullanım amaçlı maskeler

İşitme Koruma

ÇASGEM

İşitme Koruma

* Yüksek miktarda gürültüye maruz kalan çalışmalarda kullanılması gerekmektedir.
* Uzun süre bu ortamlarda ekipmansız çalışmak geçici veya kalıcı sağırlığa yol açabilir.
* Bu tip ekipmanlar gürültüyü insan sağlığına uygun olacak seviyeye kadar indirebilmelidir.

Kulaklık

Kulak Tıkaçları

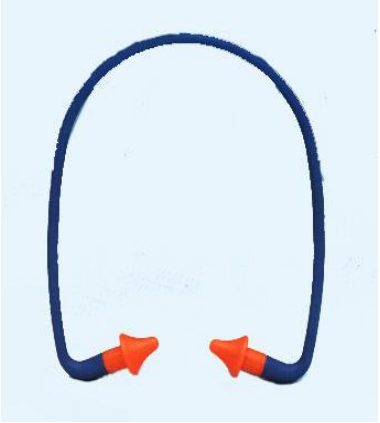

El Koruma

Yaralanma Nedenleri

* Yanmalar
* Zedelenmeler
* Aşınma ve yıpranmalar
* Kesikler
* Delinme
* Kırılma
* Kimyasal uygulamalar
* Kimyasal, yüksek sıcaklıkta ve kesici aletlere ekipmansız dokunulması
* Elektrik işleri ile kauçuk içerikli giysi ve ekipmanlar ile çalışılmaması

El Koruma

Sıcak kazanların tutulması ve taşınması

Asit vb. cildi tahriş edebilecek sıvılar ile çalışmak

El Koruma

Isı yalıtımlı el koruyucu

Kesme ve ezilmelere karşı korumalı eldiven

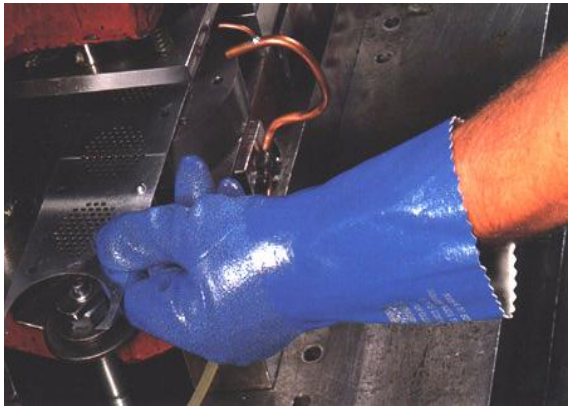

El Koruma

Kalın kumaş kaplamalı eldiven

Mutfak için koruyucu eldiven

Ayak Koruma

Yaralanma Nedenleri

* Ağır ekipman ve malzemelerin çalışanın ayağına düşmesi veya yuvarlanarak ezikliğe sebep olması
* Çivi vb. sert cisimlerin ayağa batması (korumasız ayakkabılar sonucu)
* Yüksek sıcaklıkta ergimiş metallerin ayağa dökülmesi veya sıçraması
* Sıcak ve ıslak zemin
* Ayakkabılar / botlar darbelere, ezilmelere, sıkışmalara ve kesilmelere karşı koruyucu olabilir.
* Ayak tozlukları uzun bacaklı çalışanlar için sıcak sıvı dökülme ve sıçramalarına karşı koruyucu etki gösterir.

Ayak Koruma

Güvenlik Ayakkabıları

* Burun kısmı sert koruyucu bir cisimden yapılmış özel tasarımlı ayakkabılardır. Ağır cisimlerin düşmesi ihtimali karşısında parmak uçlarını korur.
* Tamamıyla özel bir yapı ile kaplanmış bu tip ayakkabılar, yakıcı ve tahriş edici maddelere karşı ayağa koruma sağlar.
* Tabanı kauçuk kaplama ile elektrik kazalarını önlemeyi amaçlar.

Vücut Koruma

Yaralanma Nedenleri

* Aşırı sıcaklık
* Ergimiş metallerin ve diğer sıcak akışkanların vücuda sıçraması veya dökülmesi
* Makine, malzeme ve diğer ekipmanların çarpması
* Kesilmeler
* Kimyasal tehlikeler
* Radyasyon

Vücut Koruma

İş Tulumu

Tam Donanımlı Koruyucu

KKD Kullanım Esasları

* Özen Göstermek
* Kullanmak
* Bakım
* Bertaraf
* KKD birçok çeşidi ile kullanıma uygundur
* KKD elemanlarının sizlere uygun ebatlarda olup olmadığından emin olunmalı
* KKD ekipmanlarının temizlikleri periyodik ve düzenli bir şekilde yapılmalı
* Ekipmanlarda meydana gelen rahatsızlıklar ve sorunlar derhal yöneticilere bildirilmelidir

Çalışanların Sorumlukları

* KKD'leri uygun şekilde takmak
* Eğitimlere katılmak
* Amirlerine tehlikeler hakkında bilgi vermek
* Belirlenmiş kurallara riayet etmek

İş Güvenliği
Çalışan Herkesin
Sorumluluğudur.

Önce Güvenlik !!!

ÇASGEM

6. BÖLÜM

Uyarı ve İkaz İşaretleri

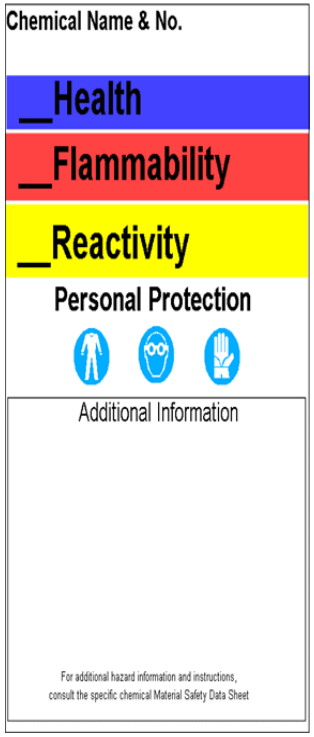

UYARI İŞARETLERİ

GÜVENLİK VE SAĞLIK İŞARETLERİ

Renk	Anlamı veya Amacı	Talimat ve Bilgi
Kırmızı	Yasak işareti	Tehlikeli hareket veya davranış
	Tehlike alarmı	Dur, kapat, düzeneği acil durdur, tahliye et
	Yangınla mücadele ekipmanı	Ekipmanların yerinin gösterilmesi ve ne olduğu
Sarı	Uyarı işareti	Dikkatli ol, önlem al, kontrol et
Mavi	Zorunluluk işareti	Özel bir davranış ya da eylem Kişisel koruyucu donanım kullan
Yeşil	Acil kaçış, ilk yardım işareti	Kapılar, çıkış yerleri ve yolları, ekipman, tesisler
	Tehlike yok	Normale dön
(1) Mavi	Sadece dairevi bir şekil içinde kullanıldığında emniyet rengi olarak kabul edilir.	
Fluoresan Turuncu	Emniyet işaretleri dışında sarı yerine kullanılabilir. Özellikle zayıf doğal görüş şartlarında bu renk çok dikkat çekicidir.	

Renk	Anlamı ve Amacı	Talimat ve Bilgi	Temel Nitelikler	Şekil
Kırmızı	Yasak İşareti	Tehlikeli hareket veya davranış	Daire biçiminde,Beyaz zemin üzerine siyah piktogram, kırmızı çerçeve ve diyagonal çizgi (kırmızı kısımlar işaret alanının en az %35'ini kapsayacaktır)	
	Tehlike İşareti	Dur, kapat, düzelt, acil durdur, tahliye et		
	Yangınla mücadele ekipmanları	Ekipmanların yerinin gösterilmesi ve ne olduğu	Dikdörtgen veya kare biçiminde. Kırmızı zemin üzerine beyaz piktogram (kırmızı kısımlar işaret alanının en az %50'sini kapsayacaktır)	

Renk	Anlamı ve Amacı	Talimat ve Bilgi	Temel Nitelikler	Şekil
Sarı	Uyarı işareti	Dikkatli ol, önlem al, kontrol et	Üçgen şeklinde.Sarı zemin üzerine siyah piktogram, siyah çerçeve (sarı kısımlar işaret alanının en az %50'sini kapsayacaktır)	Parlayıcı madde veya yüksek ısı Patlayıcı madde Toksik (Zehirli) madde Aşındırıcı madde Radyoaktif madde Asılı yük İş makinası Elektrik tehlikesi Tehlike Lazer ışını Oksitleyici madde İyonlayıcı olmayan radyasyon
ENGELLER	Engellere çarpma, düşme ya da nesnelerin düşme tehlikesinin bulunduğu yerler			

Renk	Anlamı ve Amacı	Talimat ve Bilgi	Temel Nitelikler	Şekil
Yeşil	Acil kaçış, ilk yardım işareti	Kapılar, çıkış yerleri ve yolları, ekipman, tesisler	Dikdörtgen veya kare biçiminde. Yeşil zemin üzerine beyaz piktogram (yeşil kısımlar işaret alanının en az %50'sini kapsayacaktır)	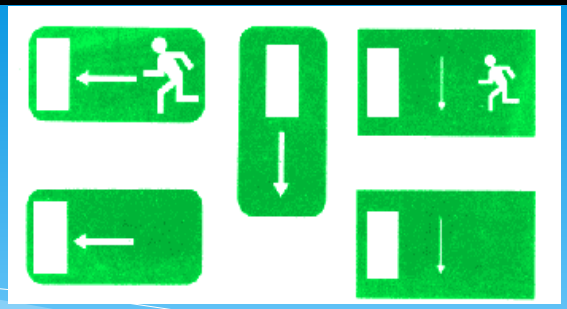 Acil çıkış ve kaçış yolu Yönler (Yardımcı bilgi işareti) 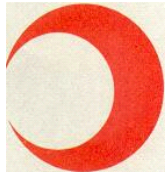 İlk Yardım Sedye Acil yardım ve ilk yardım telefonu Güvenlik duşu Göz duşu
(1) Mavi	Sadece dairevi bir şekil içinde kullanıldığında emniyet rengi olarak kabul edilir.			
(2)Flouresan turuncu	Özellikle zayıf doğal görüş şartlarında bu renk çok dikkat çekicidir			

ÇASGEM

7. BÖLÜM

İşyerinin özelliklerine göre işyerindeki riskler ve alınacak önlemler (gürültü, toz, mekanik, ergonomik vb. tehlikeler)

RİSK YÖNETİMİNİN AMACI

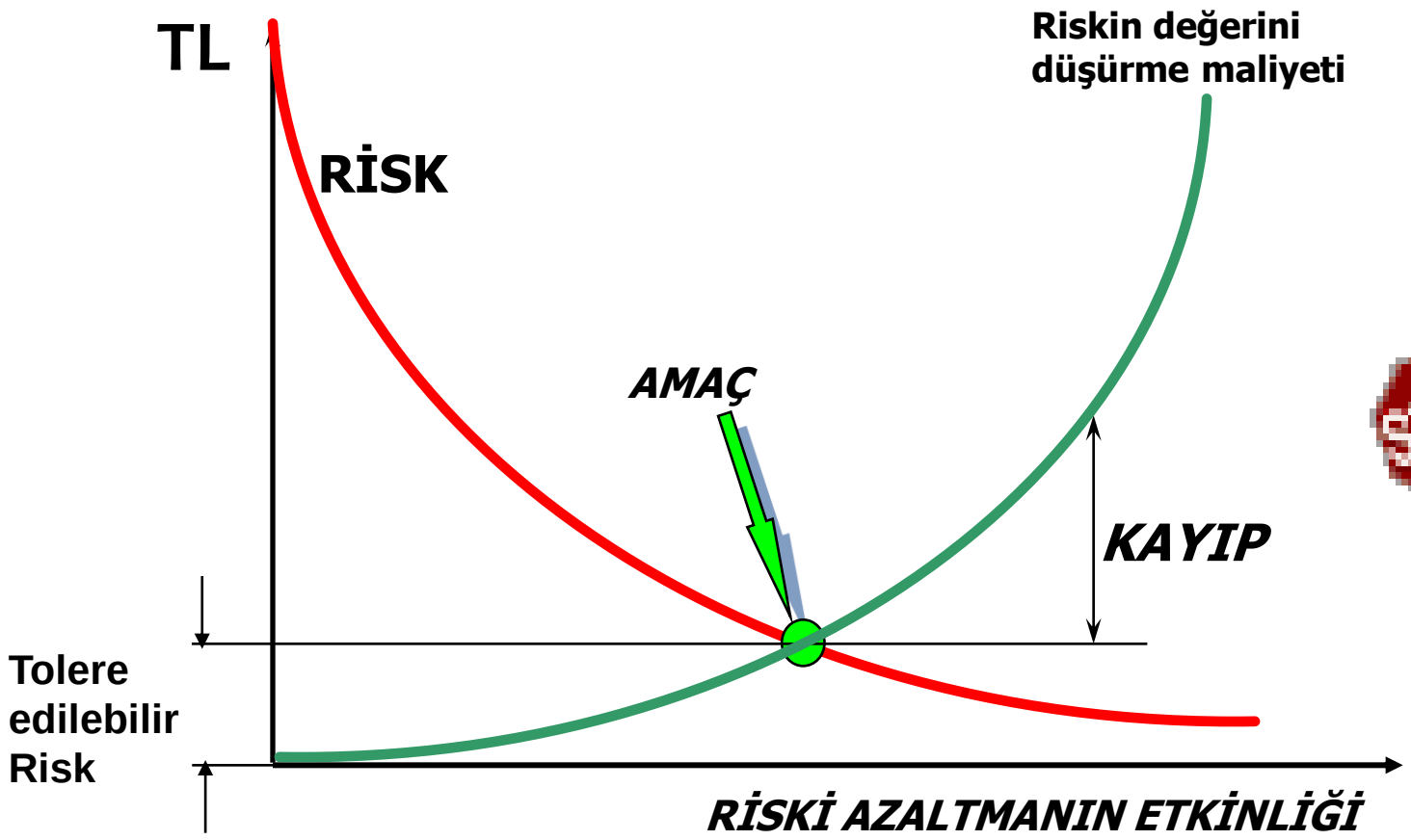

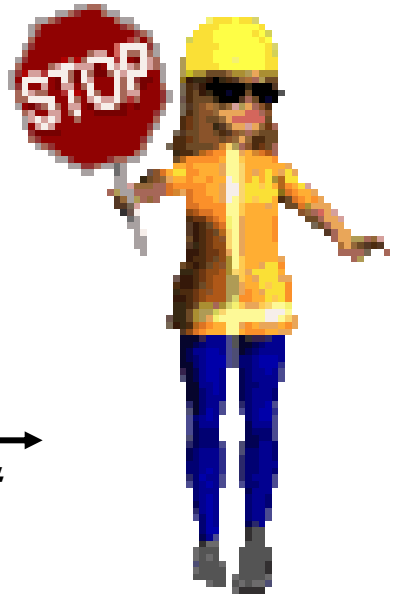

ÇASGEM

RİSK YÖNETİMİNDE TEMEL PRENSİPLER

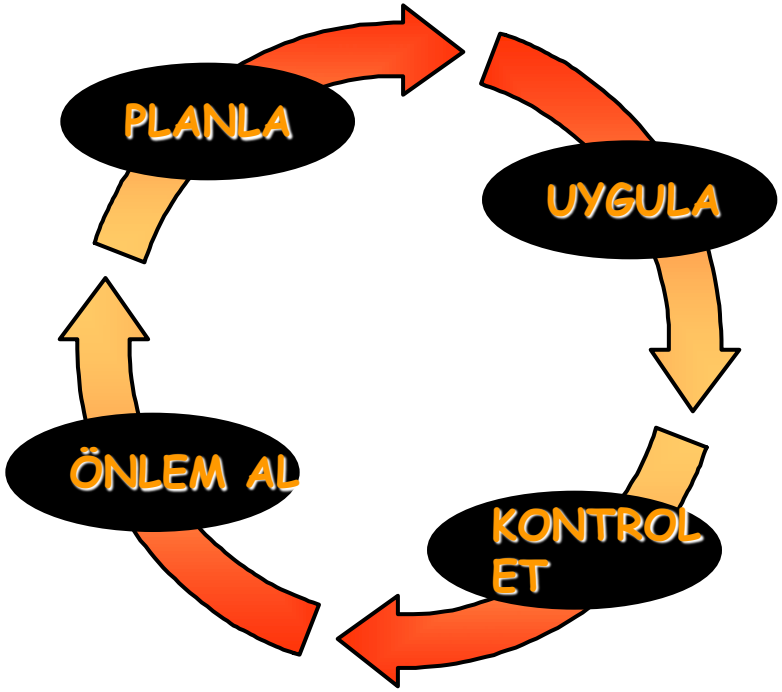

Deming Döngüsü

AŞAMALAR (GENEL)

- Verilerin Toplanması ve Sınıflandırılması
- Tehlikelerin Tanımlanması
- Risk Bileşenlerinin Derecelendirilmesi
- Risk Puanının Hesaplanması
- Risk Önem Sınıfının Belirlenmesi
- Alınacak Önlemlerin Belirlenmesi
- Önlemlerin Planlanması
- Planların Uygulamaya Alınması&İzlenmesi
- Tedbirlerin Yeterliliğinin Değerlendirilmesi
- Risk Analizlerinin Güncellenmesi

RİSK ANALİZİ

- ….
- Verilerin Toplanması ve Sınıflandırılması,
- Tehlikelerin Tanımlanması,
- Risk Bileşenlerinin Derecelendirilmesi,
- Risk Puanının Hesaplanması,
- Risk Önem Sınıfının Belirlenmesi,
- Alınacak Önlemlerin Belirlenmesi,
- …..

RİSK ANALİZİ -- Alınacak önlemlerin Belirlenmesi

- Verilerin Toplanması ve Sınıflandırılması,
- Tehlikelerin Tanımlanması,
- Risk Bileşenlerinin Derecelendirilmesi,
- Risk Puanının Hesaplanması,
- Risk Önem Sınıfının Belirlenmesi,
- Alınacak Önlemlerin Belirlenmesi,

Risk Sıfırlanabilir mi ?

Riski Sıfırlamak Mümkün mü ?

Riski Ne Seviyeye İndirelim ?

Riski Sıfırlamak =? Risk Yönetimi

Risk Nasıl Yönetilir ?

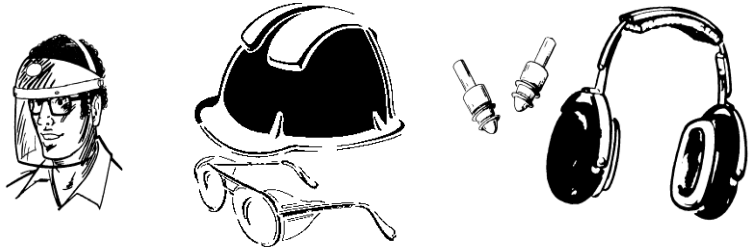

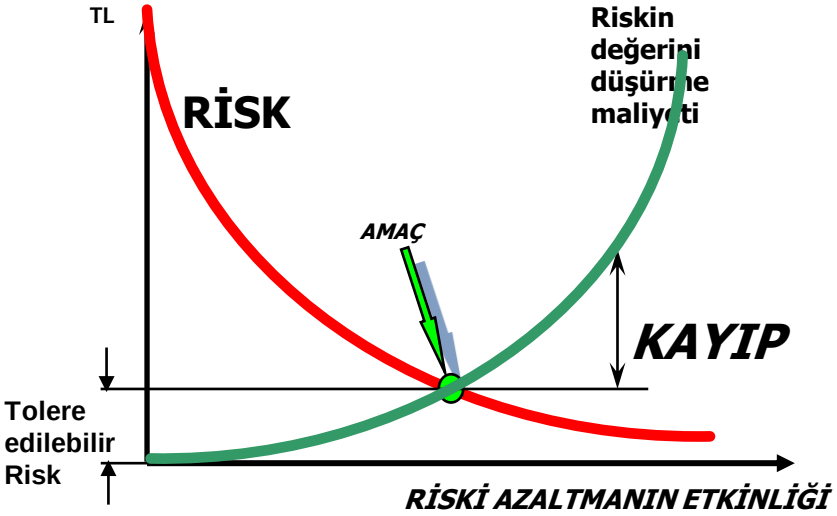

ÇASGEM

RİSK ANALİZİ -- Risklerin Önem Sınıfının Belirlenmesi

- Verilerin Toplanması ve Sınıflandırılması,
- Tehlikelerin Tanımlanması,
- Risk Bileşenlerinin Derecelendirilmesi,
- Risk Puanının Hesaplanması,
- Risk Önem Sınıfının Belirlenmesi,
- Alınacak Önlemlerin Belirlenmesi,

Kaç Sınıfa Ayırmalı?

Hangisini Seçmeli?

Skala Nasıl Olmalı ?

Çok Düşük Risk Grubu
Düşük Risk Grubu
Orta Risk Grubu
Yüksek Risk Grubu
Çok Yüksek Risk Grubu

15≤Risk Puanı≤35	Düşük Risk Grubu
35<Risk Puanı<70	Orta Risk Grubu
70≤Risk Puanı<90	Yüksek Risk Grubu
90≤Risk Puanı≤100	Çok Yüksek Risk Grubu

Düşük Risk Grubu
Orta Risk Grubu
Yüksek Risk Grubu

Riski kontrol altına almak amacıyla başlatılması gereken faaliyetin kapsamı ve/veya zaman planlaması riskin büyüklüğü ile orantılı olmalıdır.

RİSK ANALİZİ -- Risklerin Sınıflandırılması

Risk Önem Sınıfı		Puan Aralığı	Yapılması Gereken İşlem
D	**Düşük Risk Grubu**	15≤Risk Puanı≤35	Daha öncelikli önlemlere emek ve zaman harcanır. Diğer riskler kontrol altına alındıktan sonra önlemi alınabilir. Ek kontrol gerekmez.
O	**Orta Risk Grubu**	35<Risk Puanı<70	Bu risk grubuna giren işlerde mevcut kontrollerin uygulanıp uygulanmadığı izlenir. Buna ilave olarak riski azaltmak için alınacak tedbirler ve gerekli bütçe hesaplanır ve programa alınır. Düşük maliyet ve küçük çabalar ile hemen kontrol altına alınabileceklerden başlamak üzere risklerin ortadan kaldırılmasına yönelik çaba harcanır.
Y	**Yüksek Risk Grubu**	70≤Risk Puanı<90	Bu gruba giren riskli işlerde alınması gereken tedbirler ivedilikle belirlenir ve programa alınır. Bu tür faaliyetlere program içinde öncelik verilir. Planlanan faaliyetler devreye alınmadan (gerçekleşmeden) işe acil devam edilmesi gerekiyorsa geçici önlem paketleri devreye sokulur.
Ç Y	**Çok Yüksek Risk Grubu**	90≤Risk Puanı≤100	Bu tür riskli işlerde önlem alınmadan işin devamına izin verilmez. Alınan tüm önlemlere rağmen risk puanında azalma olmuyorsa yapılan iş yasaklanır, yasaklamanın mümkün olmadığı durumlarda riskin kaynağı (kullanılan makina-ekipman-malzeme-yöntem) değiştirilir, veya kısıtlı süreli özel tedbirler altında faaliyet yerine getirilir.

RİSK ANALİZİ -- Risk Puanının Hesaplanması

+

-

X

/

R = O ? E

Risk

Olasılık

Etkinin Şiddeti

Riskin Ana Bileşenleri

ÇASGEM

RİSK ANALİZİ --Verilerin Toplanması ve Sınıflandırılması

Hangi Veriler Toplanmalıdır ?

Neden İhtiyaç Var ?

Nasıl Sınıflandırılmalıdır ?

- Kaza ve kıl payı atlatılan olay istatistikleri
- Hastalık istatistikleri
- Yasal düzenlemeye ilişkin bilgiler
- Proseslerin/Operasyonların ve ürünlerin içeriklerini bilmek
- Girdiler ve çıktıları bilmek
- Prosesin ve çıktıların devamını belirlemek
- İş kazası olduğunda neler olabileceğini çıkartabilmek
- Miktar, kapasite, etkilenen kişi sayısı vb.

ÖRNEK RİSK ANALİZ YÖNTEMİ

Risk Hesaplama Formülü;

Risk Puanı = A x B

(A) TEHLİKENİN YARATACAĞI RİSK ŞİDDETİ

(B) TEHLİKENİN OLUŞMA OLASILIĞI

TEHLİKE TANIMLAMADA YAŞANAN SORUNLAR

- Tehlikenin genel ifadeler içermesi
- Tehlike ifadesinin, tehlikenin muhtemel nedenlerinden sadece birini içermesi (bu durumda kök neden analizi yapılamaz)
- Tehlikenin muhtemel sonucunda oluşabilecek her bir durumun ayrı bir tehlike olarak tanımlanması
- Aynı tehlike tanımı içinde birden fazla ve birbirinden farklı tehlikelerin tanımlanmış olması
- Tehlikenin hangi faaliyet sırasında oluştuğunun tanımlanmaması,
- ……

ANALİZLERİN GÜNCELLENMESİ

Risk analizlerini tamamladık,

Çok şükür bitti…

RİSK ANALİZİNDE YAŞANAN SORUNLAR

- Mevcut uygulamaların doğrulanması amacıyla yapılması
- Belli bir sistematikle yapılmadığında tehlikelerin bazılarını atlama
- İşi bizzat yapanları dahil etmeme
- Rutin olmayan veya olağanüstü durumları göz ardı etme
- Risk sınıfı yüksek faaliyetlere öncelik tanıyarak kolayca önlenebilecek risklerle ilgili faaliyet başlatmama
- Planlanan faaliyetlerle ilgili risk analizini atlama

RİSK ANALİZİNDE YAŞANAN SORUNLAR

- Geçici tedbir alınan yerlerde tehlike yokmuş gibi hareket etme
- Yapılan risk analizini, ilgili bölüm çalışanlarına aktarmama
- Tehlikelerin doğru tanımlanmaması ile riskin öneminin göz ardı edilmesi
- Analiz sonucu alınan aksiyonların yeterliliğinin değerlendirilmemesi

Risk faktörleri

aydınlatma	Biyolojik Çalışma maddeleri	Yangın ve patlama tehlikesi ile ilgili faktörler
Elektrik akımının oluşturduğu riskler	Işık ve renk	Tehlikeli maddeler
Klima	Mekanik Faktörler	İnsanlar
Fiziksel Faktörler	Ruhsal Faktörler	Dalgalar
Mekanik titreşimler	Işımalar, radyasyon	Isıl risk faktörleri
Hayvanlar	Yüksek veya alçak basınçta çalışma	Çok faktörlü riskler

Bilgi kaynakları

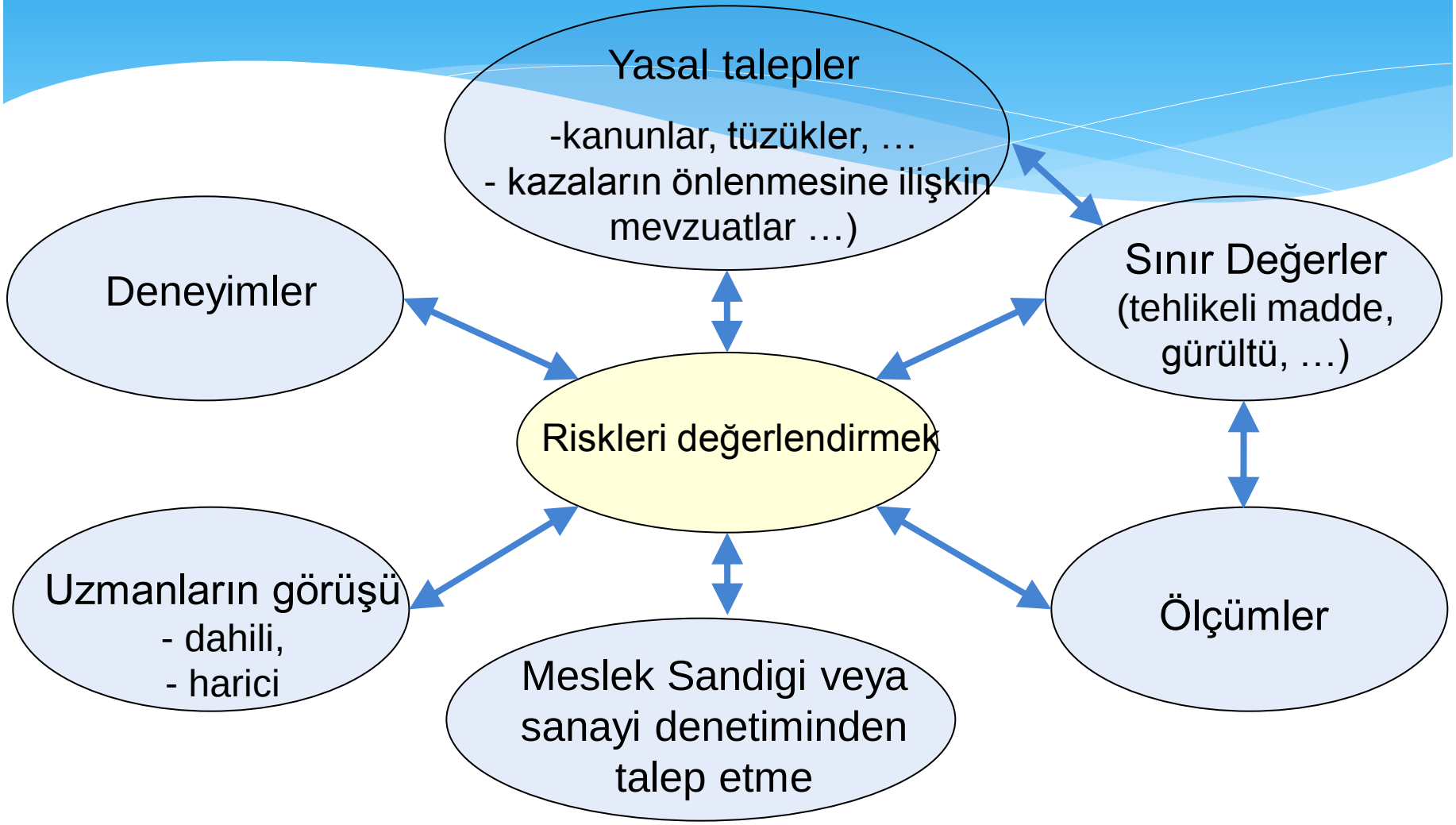

Güvenliğin

şansa değil
sana bağlıdır…

"iş güvenliği kurallarına uy…"

ÇASGEM

TEŞEKKÜRLER

emrah.gurer@gmail.com